

Sygn. akt II W 202/21

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2021r.

Sąd Rejonowy w Olsztynie, II Wydział Karny, w składzie:

Przewodniczący: SSR Krzysztof Matysiak

Protokolant: sekr. sąd. P. Dąbkowska

bez udziału oskarżyciela publicznego

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 23 marca 2021 r. **sprawy W. G.**

obwinionego czyn z art. 54 kw i in.

postanawia:

1. na podstawie art. 60 § 1 pkt 3 i 5 kpw w zw. z art. 5 § 1 pkt 2 kpw umorzyć postępowanie.
2. na podstawie 119 § 2 pkt 1 kpw stwierdzić, że koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Do tut. sądu skierowany został wniosek o ukaranie W. G. za to, że: w dniu 28 października 2020 r. ok. godz. 19:35 w O. przy ul. (...) w związku z ogłoszonym stanem epidemii naruszył zakaz gromadzenia się.

Sąd zważył, co następuje:

Analiza wniosku o ukaranie i dołączonego do niego materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że w niniejszej sprawie zaistniały okoliczności uzasadniające umorzenie postępowania jeszcze przed rozprawą. Zachodzi bowiem okoliczność wyłączająca postępowanie, w postaci braku znamion wykroczenia i oczywistego braku podstaw do obwinienia W. G. o czyn z art. 54 kw.

Zgodnie z treścią art. 54 kw odpowiedzialności za ten czyn podlega ten kto wykrocza przeciwko wydanym z upoważnienia ustawy przepisom porządkowym o zachowaniu w miejscach publicznych. Ma on charakter blankietowy i żadne znamię właściwego czynu zabronionego nie zostało określone w tym przepisie, lecz zostało określone w akcie podustawowym do którego przepis ten odsyła. Zaznaczyć przy tym należy, iż możliwe jest odesłanie jedynie do przepisów o charakterze porządkowym, które regulują zachowanie się w miejscach publicznych. Wyrokiem z dnia 08 lipca 2003 r. Trybunał Konstytucyjny analizował kwestię konstytucyjności art. 54 kw i uznał iż przepis ten zgodny jest z Konstytucją jednakże pod pewnymi warunkami. Podkreślił, że odesłanie zawarte w treści art. 54 kw zawiera dotyczy jedynie przepisów porządkowych. Jest to termin nieprecyzyjny i dokładne ustalenie jego znaczenia może stwarzać duże trudności i budzić wątpliwości. Ustawy udzielające upoważnień do stanowienia przepisów porządkowych wyraźnie kwalifikują te przepisy używając terminu „przepisy porządkowe” lub „zarządzenia porządkowe”. W sytuacji gdy w ustawie brak jest takiego określenia powstać mogą wątpliwości czy dany akt prawny zawiera się w kategorii wspomnianych przepisów porządkowych. Podkreślić należy że analizowany przepis ma na celu ochronę porządku i spokoju w miejscach publicznych. W konsekwencji w sytuacji naruszenia przepisów, które mają inny przedmiot ochrony i nie jest możliwe zastosowanie zaskarżonego przepisu. (wyrok TK z 08.07.2000 r. sygn. akt P 10/02).

W. G. został ukarany za wykroczenie z art. 54 kw w z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 09 października 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu

epidemii. Rozporządzenie wydane zostało na mocy delegacji ustawowej zawartej w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi.

W ustawie o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi w art. 1 wskazano, iż ustawa ta określa:

- 1) zasady i tryb zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w tym zasady i tryb rozpoznawania i monitorowania sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowania działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodpornienia osób podatnych na zakażenie;
- 2) zadania organów administracji publicznej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi;
- 3) uprawnienia i obowiązki świadczeniodawców oraz osób przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.

W związku z rozprzestrzeniającą się epidemią wprowadzony został do w/w ustawy art. 46a który przewiduje że w przypadku wystąpienia stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego o charakterze i w rozmiarach przekraczających możliwości działania właściwych organów administracji rządowej i organów jednostek samorządu terytorialnego, iż Rada Ministrów może określić, w drodze rozporządzenia, na podstawie danych przekazanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, ministra właściwego do spraw wewnętrznych, ministra właściwego do spraw administracji publicznej, Głównego Inspektora Sanitarnego oraz wojewodów:

- 1) zagrożony obszar wraz ze wskazaniem rodzaju strefy, na którym wystąpił stan epidemii lub stan zagrożenia epidemicznego,
 - 2) rodzaj stosowanych rozwiązań - w zakresie określonym w art. 46b
- mając na względzie zakres stosowanych rozwiązań oraz uwzględniając bieżące możliwości budżetu państwa oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

W art. 46b cyt. ustawy określono enumeratywnie iż w rozporządzeniu, o którym mowa w art. 46a, można ustanowić:

- 1) ograniczenia, obowiązki i nakazy, o których mowa w art. 46 ust. 4;
- 2) czasowe ograniczenie określonych zakresów działalności przedsiębiorców;
- 3) czasową reglamentację zaopatrzenia w określonego rodzaju artykuły;
- 4) obowiązek poddania się badaniom lekarskim przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;
- 4a) obowiązek stosowania określonych środków profilaktycznych i zabiegów;
- 5) obowiązek poddania się kwarantannie;
- 6) miejsce kwarantanny;
- 7) czasowe ograniczenie korzystania z lokali lub terenów oraz obowiązek ich zabezpieczenia;
- 8) nakaz ewakuacji w ustalonym czasie z określonych miejsc, terenów i obiektów;
- 9) nakaz lub zakaz przebywania w określonych miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach;
- 10) zakaz opuszczania strefy zero przez osoby chore i podejrzane o zachorowanie;

11) nakaz określonego sposobu przemieszczania się;

12) nakaz zakrywania ust i nosa, w określonych okolicznościach, miejscach i obiektach oraz na określonych obszarach, wraz ze sposobem realizacji tego nakazu.

Z kolei przepis art. 46 w ust. 4 cyt. ustawy przewiduje, iż w rozporządzeniach, o których mowa w ust. 1 i 2, można ustanowić:

1) czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się,

2) czasowe ograniczenie lub zakaz obrotu i używania określonych przedmiotów lub produktów spożywczych,

3) czasowe ograniczenie funkcjonowania określonych instytucji lub zakładów pracy,

4) zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności,

5) obowiązek wykonania określonych zabiegów sanitarnych, jeżeli wykonanie ich wiąże się z funkcjonowaniem określonych obiektów produkcyjnych, usługowych, handlowych lub innych obiektów,

6) nakaz udostępnienia nieruchomości, lokali, terenów i dostarczenia środków transportu do działań przeciwepidemicznych przewidzianych planami przeciwepidemicznymi,

7) obowiązek przeprowadzenia szczepień ochronnych, o których mowa w ust. 3, oraz grupy osób podlegające tym szczepieniom, rodzaj przeprowadzanych szczepień ochronnych

- uwzględniając drogi szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz sytuację epidemiczną na obszarze, na którym ogłoszono stan zagrożenia epidemicznego lub stan epidemii.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy iż art. 46a cytowanej ustawy upoważnia zatem Radę Ministrów do wydawania, w czasie formalnie ogłoszonego stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemicznego, rozporządzeń wprowadzających czasowe ograniczenia, nakazy lub zakazy przeciwepidemiczne, których zakres przedmiotowy określa art. 46b cyt. ustawy, a ich celem jest zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi, w tym zasady i tryb rozpoznawania i monitorowania sytuacji epidemiologicznej oraz podejmowanie działań przeciwepidemicznych i zapobiegawczych w celu unieszkodliwienia źródeł zakażenia, przecięcia dróg szerzenia się zakażeń i chorób zakaźnych oraz uodpornienia osób podatnych na zakażenie – co wynika z art. 1 w/w ustawy. Są to zatem przepisy mające inny przedmiot ochrony niż ochrona porządku i spokoju w miejscach publicznych, a jest nim ochrona zdrowia.

Stan zagrożenia epidemicznego oraz stan epidemii ogłaszane przez Ministra Zdrowia albo wojewodę na podstawie art. 46 ust. 1 i 2 ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu chorób zakaźnych u ludzi nie są stanami nadzwyczajnymi w rozumieniu Konstytucji RP.

Artykuł 46b cyt. ustawy upoważnia Radę Ministrów do ingerencji w podstawowe wolności i prawa człowieka i obywatela: wolność osobistą i decydowania o swoim życiu osobistym, przemieszczania się, wolność majątkową i wolność działalności gospodarczej. Jak wynika z art. 46b pkt. 1 cyt. ustawy, zakres treści przekazanej do uregulowania w rozporządzeniu Rady Ministrów – "ograniczenia, obowiązki i nakazy" – wyznacza w pierwszej kolejności art. 46 ust. 4 ustawy. Upoważnienie do czasowego ograniczenia określonego sposobu postępowania powinno być interpretowane ściśle i literalnie. Artykuł 46b pkt 1 w zw. z art. 46 ust. 4 pkt 4 w/w ustawy upoważniający do wprowadzania zakazów organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności ingeruje wprost w konstytucyjną gwarancję wolności zgromadzeń - art. 57 Konstytucji RP - zgodnie z którym każdemu zapewnia się wolność organizowania pokojowych zgromadzeń i uczestniczenia w nich, ograniczenie tej wolności może określać ustawa. Ograniczenia wprowadzane na jego podstawie należy zatem w każdym przypadku interpretować ściśle i literalnie, bez stosowania analogii ani interpretacji rozszerzającej, w zgodzie z zasadą proporcjonalności. W orzecznictwie SN i TK podkreśla się doniosłość

wolności zgromadzeń w demokratycznym państwie prawnym i wymaga się uzasadnienia dla wprowadzanych na poziomie ustawy ograniczeń tej wolności (wyrok TK z 28.6.2000 r. sygn. akt K 34/99; wyrok TK z 18.1.2006 r. sygn. akt K 21/05, uchwała SN z 28.3.2018 r. w sprawie III SZP 1/18, postanowienie SN z 23.1.2018 r. sygn. akt III SZP 4/17).

W Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 października 2002 r. w sprawie ustalenia określonych ograniczeń, zakazów i nakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii w Rozdziale 4 zakazano organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności. W § 28 ust. 1 do odwołania zakazano organizowania zgromadzeń w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. Prawo o zgromadzeniach, z wyłączeniem zgromadzeń organizowanych na podstawie zawiadomienia, o którym mowa w art. 7 ust. 1, art. 22 ust. 1 albo decyzji, o której mowa w art. 26b ust. 1 tej ustawy, przy czym:

- 1) maksymalna liczba uczestników nie może być większa niż 5 osób;
- 2) odległość pomiędzy zgromadzeniami nie może być mniejsza niż 100 m.

Uczestnicy zgromadzenia, o którym mowa w ust. 1, są obowiązani do zachowania odległości co najmniej 1,5 m między sobą oraz do zakrywania ust i nosa, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 27 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia.

Z art. 3 ustawy o zgromadzeniach wynika definicja zgromadzenia i zgromadzenia spontanicznego. Zgromadzeniem jest to zgrupowanie osób na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób w określonym miejscu w celu odbycia wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska w sprawach publicznych. Zgromadzeniem spontanicznym zaś, określonym w ust. 2 jest zgromadzenie, które odbywa się w związku z zaistniałym nagłym i niemożliwym do wcześniejszego przewidzenia wydarzeniem związanym ze sferą publiczną, którego odbycie w innym terminie byłoby niecelowe lub mało istotne z punktu widzenia debaty publicznej. Z treści zgromadzonego materiału wynika, iż W. G. miał uczestniczyć w zgromadzeniu spontanicznym będącym reakcją społeczeństwa na działania władzy publicznej.

Podkreślenia wymaga, iż W. G. zarzucono naruszenie zakazu gromadzenia się poprzez udział w nielegalnym zgromadzeniu. Z przepisów powołanych w kwalifikacji prawnej nie wynika natomiast, by ustawa o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi przewidywała możliwość wydania rozporządzenia obejmujące taki zakaz. Przepis art. 46 w ust. 4 ustawy o zapobieganiu i zwalczaniu zakażeń o chorób zakaźnych u ludzi przewiduje, iż w rozporządzeniach, o których mowa w ust. 1 i 2, można ustanowić m.in czasowe ograniczenie określonego sposobu przemieszczania się, zakaz organizowania widowisk i innych zgromadzeń ludności. Rozporządzenia wydane na podstawie art. 46a i art. 46b cyt. ustawy przewidywały zatem zakaz organizowania zgromadzeń w rozumieniu art. 3 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. – Prawo o zgromadzeniach. Z materiału zgromadzonego w niniejszym postępowaniu nie wynika by W. G. miał być organizatorem przedmiotowego zgromadzenia, ani by za organizowanie zgromadzenia był ukarany

W konsekwencji, należało przyjąć, że zgromadzony materiał dowodowy nie daje podstaw do obwinienia W. G. o naruszenie wytycznych wynikających z analizowanego rozporządzenia. Tym samym brak jest podstaw do przyjęcia, że zrealizowane zostały znamiona wykroczenia z art. 54 kodeksu wykroczeń. Postępowanie należało zatem umorzyć, o czym orzeczono jak w sentencji.

Wobec rozstrzygnięcia w pkt 1, kosztami postępowania obciążono Skarb Państwa.